СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРҐАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРҐАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XL. Ч. 249. Джерзи Сіти, Н. Дж., вівторок, 25 жовтня 1932. VOL. XL. No. 249. Jersey City, N. J., Tuesday, October 25, 1932. THREE CENTS.

ҐРІН НАРАХОВУЄ 30 МІЛІОНІВ ПОТРЕБУЮЧИХ ДОПОМОГИ

ВАШИНҐТОН. — Вилієм Ґрін, президент Американської Федерації Праці, заявив через радіо, що край знайдеться у великій небезпеці, якщо не дамо цеї зими допомоги потребуючим, яких буде коло 30,000,000. Отсе критичне положення повинно спонукати до жертв не тільки багату клясу, але й усе населення, бо кождий буде відповідальний за ті сумні наслідки, які наступлять, якщо потребуючим не дасться відповідної допомоги.

МОКРІ ГОРОЮ.

НЮ ЙОРК. — Мокрі мають чого радіти. Жіноча орґанізація для знесення прогибіції перевела голосування щодо прогибіції між усіми кандидатами, які кандидують до конґресу.

З 607 відповідей, які одержано з 48 стейтів, виходить, що 553 кандидатів заявилися за знесення прогибіції, а тільки 54 були за її задержання. Значить, на одного сухого кандидата припадає 10 мокрих. З того заключають, що без огляду на те, хто буде вибраний президентом, у конґресі мокрі становитимуть подавляючу більшість. З цього виходить, що дні прогибіції вже почислені.

ЕПИСКОП МУСІВ ВДЕРТИСЯ ДО ЦЕРКВИ.

НЮ ЙОРК. — Епископальний епископ Вилієм Менінґ мусів покликати коваля, щоби порозбивав замки протестантсько-епископальної церкви під ч. 88 Николас евеню і в той спосіб дістатися до замкненої церкви і мати там відправу. Заряд церкви замкнув її під покривкою, що церкву направляють. На ділі відібрано ключі церкви від проповідника Ролина Дода за те, що він допускав до церкви на відправи Муринів.

Епископ Менінґ заявив, що поступовання заряду церкви є противне канонічному праву і християнським засадам. На ту тему виголосив проповідь. В церкві було коло 250 вірних, з яких три четвертини були Мурини.

ГУВЕР ГОВОРИТИМЕ ЩЕ НА СХОДІ Й НА ЗАХОДІ.

НЮ ЙОРК. — В наступний понеділок виголосить президент Гувер у Ню Йорку свою найважнішу бесіду. Але мабуть буде ще говорити в Шикаґо, бо на заході доконче вимагають, щоби він ще раз там зявився. Кажуть, що його поява збільшає число його прихильників.

ФАРМЕРИ ЗА РУЗВЕЛТА.

ФИЛАДЕЛФІЯ. — „Ди Фарм Джорнел" подає, що при пробнім голосуванню між фармерами Рузвелт дістав два рази стільки голосів що Гувер.

ВЕРНЕТЬСЯ ДО УЧИТЕЛЮВАННЯ.

НЮАРК. — Місіс Френклин Рузвелт, жінка нюйорського ґовернора, заявила, що не буде їздити з ґовернором на передвиборчі віча, а вертається до школи учителювати.

$36,012,788 РОБІТНИЧОГО ВІДШКОДУВАННЯ.

НЮ ЙОРК. — В нюйорськім стейті виплачено в 1931 р. титулом робітничого відшкодування в промислі $36,012,788, себто менше ніж у попередньому році. А менше тому, що люди менше працювали і тяжче було добитися ліпшого відшкодування. І тут депресія давалася теж відчути.

СМЕРТЬ ПО ЗАБАВІ.

ПРИНСТОН (Ню Джерзі). — Два молоді хлопці й одна дівчина, що вертались пізно в ночі зі студентської забави, вдарили автомобілем у трок так нещасливо, що згинули всі троє на місці.

ВІРИТЬ, ЩО АМЕРИКА ПОВЕДЕ ПЕРЕД.

НЮ ЙОРК. — Джюзепе Мотта, президент Швайцарії, говорив через радіо, що кріза мине й світ віджиє, а Америка поведе перед у змаганню до привернення ліпших часів.

ЖІНКИ ЗМАГАЮТЬ ДО ВИСОКИХ СТАНОВИЩ.

ВАШИНҐТОН. — При голосуванню дня 8 листопада рішиться доля 102 жінок, які стараються дістатись на високі уряди. Три жінки хочуть дістатися до сенату, 28 до палати послів, дві кандидують на становище ґовернорів, а 69 на многі інші уряди.

ЗУЖИВАЮТЬ МЕНШЕ ҐАЗОЛІНИ.

НЮ ЙОРК. — Обчислено, що за першу половину біжучого року зужито коло 350,000,000 ґальонів ґазоліни менше ніж у тім самім часі минулого року. Кажуть, що найбільше заважили на тім високі податки, які наложено на ґазолину.

ВПЛИВОВИЙ ДЕМОКРАТ ЗА ГУВЕРА.

НЮ ЙОРК. — Додлі Філд Мейлон, котрий переводив кампанію за Вілсона і Смита і був у делеґації, яка іменувала Рузвелта кандидатом на президента, заявив, що голосуватиме на Гувера. Каже, що тепер такі часи, що ґоді ризикувати і вибирати нову особу президентом.

РУЗВЕЛТ В ОБОРОНІ ІМІҐРАНТІВ.

НЮ ЙОРК. — Джозеф Брейнін твердить, що ґовернор Рузвелт заявив, що теперішні іміґраційні закони треба зробити більш „гуманними", та що ті, котрі займаються іміґраційними справами, не мають такту і чуття.

ЕЛЕКТРИФІКАЦІЯ РИБОЛОВЛІ.

В Ленінградськім Досвіднім Інституті ведуть ще від минулого року досліди над тим, чи не можнаб уживати електричної струї при ловленяю риб. Дотеперішні висліди виказують, що в біжучій воді, як теж у ставах, озерах та в морю, можна знаменито примінити електричну струю до полову риб і до сиґналізації, в котрім напрямку мандрують громади риб. Пишучи про те, „Ленінґрадська Правда" зазначує, що електрифікація риболовлі причиниться до розвитку рибного промислу, який на терені совітської Росії має велике значіння тому, що там є багато озер та рік. При примініенню раціональної годівлі електрифікація риболовлі дасть мешканцям Росії дешевий і здоровий харч і збільшить совітський рибний експорт.

„МОДЕРНА" ЕКЗЕКУЦІЯ.

Як відомо, перед кількома тижнями став у Польщі правосильним новий екзекуційний розпорядок, на основі якого екзекутор може виконувати екзекуцію, коли хоче й як хоче.

Ось який приклад екзекуції подає „Газета Варшавска": До селянина Вл. Філіпа з села Ґронди (пов. венґровскі), який вертався з Варшави, приступив біля стації Треблінка секвестратор податкового уряду в товаристві постерункового й, запросивши Філіпа до залізничої будки, забрав йому з кишені 514 золотих на конто залеглих податків. Надаремно вияснював селянин, що це не його гроші; секвестратор був нечулий. Сплакана жертва податкового секвестратора вернулася додому, де ждали її нові „приємности" від власників забраних грошей.

Чи не виглядає це на понурий жарт? — питається „Ґазета Варшавска".

ПОКЛАДИ МАНҐАНОВОЇ РУДИ В ГАЛИЧИНІ.

Польський державний ґеольоґічний інститут відкрив на терені між Яслом і Сяноком поклади манґанової руди. Манґан — необхідний складник при металюрґічній продукції. Дотепер манґанову руду, якої вживали польські гути, спроваджувано з України.

ВИНА І КАРА.

23-літня Магдалина Верус з Чагра (Буковина) породила перед кількома днями дитину неправого ложа й з боязни перед стидом задушила немовля й закопала серед поля. Але люди щось помітили й повідомили про це жандармерію. Місцевий жандарм арештував Верусову й вона призналася до злочину. У черновецькій вязниці Магдалина Верус збожеволіла й треба було її відставити до лічниці умовохорих.

КНИЖКА ПРО МАЗЕПУ ШКІЛЬНОЮ НАГОРОДОЮ.

Педаґоґічний Комітет при французькім міністерстві освіти рішив вписати на лісту книжок, які роздають як нагороду учням середніх шкіл, книжку І. Борщака та Р. Мартеля „Життя Мазепи". Таку лісту друкують що пять літ. Досі це друга книжка з історії українського народу на цій лісті. Першою була М. Вовчка „Маруся", що мала колись величезний книгарський успіх.

ОГРАБЛЮЮТЬ ПОДОРОЖНИХ ПРИ ПОМОЧІ ХЛЬОРОФОРМУ.

Купець Абраґам Бернштайн їхав з Черновець до Букарешту вечірнім потягом другою клясою. В його відділі були ще три подорожні. Вони втягнули його в розмову. Коло стації Дорнешти, Бернштайн раптом умучений, заснув твердо. Пробудившися в Бурдуженах, він не бачив вже ані подорожних, ані пуляреса з 6,000 левами. Злодії, захльороформувавши його, обікрали і втікли.

СМЕРТЬ БУВШОГО ПРЯШІВСЬКОГО ВЛАДИКИ.

В ночи з 5. на 6. вересня знайдено д-ра Стефана Новака, бувшого владики пряшівської епархії, в Будапешті на вулиці в безтямнім стані. По кількох годинах, серед великих болів, помер він у 53 р. життя, не відзискавши притомности. Спершу було підозріння, що смерть настала наслідком утроення й тому була переведена секція тіла, яка виявила, що у померщого трісла головна бючка (артерія), й це було причиною смерти. На самовбивство вказували деякі тому, що померший жив у великій нужді і мав багато цивільних, а навіть карних процесів.

Покійний походив із священичої родини, з відзначенням покінчив студії, а відтак виховував у Римі діти графа Моріца Палфія. Це дало йому можливість познакомитися з ріжними впливовими особами, які потім допомогли йому у 1912 році стати владикою в Пряшеві. На це відповідальне становище дістався він у дуже молодім віці, бо мав усього 33 роки. Іменування його викликало було велике невдоволення серед тамошнього духовенства. Не маючи належного життєвого досвіду, наробив багато хиб, за короткий час задовжив епархію, а через безпощадну мадяризацію викликав в епархії неспокої й тертя. На час його діяльности припадає скасування кирилиці і впровадження календаря нового стилю. Був великим прихильником мадярської державної ідеї й мадярського інтеґрітету. Вже по обсадженню Пряшева чехословацькими військами та по заведенню нової адміністрації — дальше провадив тайно аґітацію проти републики. Через це був під тайним поліційним доглядом. Коли про це довідався, покинув Пряшів і перебував спершу в Мішковцах, а відтак у Будапешті. Ось вкоротці життя й кінець чоловіка, що покинув свій нарід.

—o—

ХТО ВИНАЙШОВ ЗОЛОТО?

Син колишнього професора львівського університету Дуніковського, арештований у Парижі пів року тому за обман із винаходом золота, знайшов тепер нове виправдання. Його адвокат заявив у пресі, що славний винахід зроблений не ним, а колись його батьком. Відомо, що досі „відкривник золота" молодий Дуніковський скидав вину з невдачею своїх експериментів на зіпсоване приладдя. Його батько проф. Дуніковський зробив колись велике майно на відкритих теренах у Сибірі, як знавець-ґеольоґ.

ХУЛІҐАНИ НАПАДАЮТЬ НА „СОКОЛІВ".

На повертаючих з Просвітянського Свята в Ганусівцях (пов. Станиславів) „Соколів" із Сільця напали з двора маршалка повіту й посла ББ Дідушицького в Єзуполі кілька хуліґанів під проводом „стшельца", двірського свинаря Гоньского, й обкидали їх камінням. Того самого дня кілька годин пізніше напали ті самі хуліґани на повертаючих з вистави в Єзуполі „Соколів" із Побережа й також обкидали їх камінням.

ЕКЗЕКУТОР ЗАСТРІЛИВ КУПЦЯ.

У Жидачеві (пов. Городенка) судовий екзекутор з Обертина, Бронислав Кнапік, підчас виконування урядової служби настрашив на спротив довжника Петра Юзишина. Кнапік загрозив Юзишинові револьвером і спричинив вистріл, який поцілив у голову асистуючого при екзекуції обертинського купця Оскара Ґріндінґера, котрий помер на місці. Кнапіка арештували.

ДОБРА ОЗНАКА.

На Підкарпатській Україні зростає постійно число школярів. У 1927 р. було їх 60,614, у 1928 — 71,839, у 1929 — 81,792, у 1930 — 96,997, у 1931 — 112,484, тепер є 126,484. До українських записано 86,000 дітей, до чеських 19,400, до мадярських 17,200, до німецьких 1,400, до румунських 1,300, до жидівських 400.

УРВАЛОСЯ.

В 26. числі „Рускої Землі" з 9-го вересня поміщено інтересне письмо Катерини Брешковської, в якому вона повідомляє, що утратила в нинішнім часі можливість якоїнебудь підпомагати грішми тих, що бажають продовжати свою освіту в школах чехословацької републики, і навіть не є всилі платити, як бувало, на утримання учнів в інтернатах. — За Австрії утримувано кацапські інтернати в Галичині за царські гроші, якими заряджував гр. Бобринський. Упала Росія, упало й кацапство в Галичині, бо Поляки підтримують кацапів більш морально. На Підкарпатській Руси — як видно — кормила російську ідеольоґію серед молодіжи бабушка російської революції, Брешко-Брешковська. Побачимо, як тепер буде розвиватися „русская ідея" без „русских денег".

РОЗДЕРТИЙ ПЛУГОМ.

Гр. Фіґунови зі Стиберівки (пов. Броди) сполошилися коні й він упав під копита, а опісля плуг роздер його. Тіло, страшно змасакроване, поховонили на місцевім цвинтарі.

УБИЛИ ДЕЗЕРТИРА.

Дезертир Райи Михайло, родом із Руди Колтівської (пов. Золочів), котрий 6. липня втік з арешту 32. п. п. в Золочеві, скривався в околичних лісах, бо його пошукували теж за вбивство та грабіжі. В ночі з 7. на 8. вересня окружила Райма поліція. Він відстрілювався, та, поцілений в голову, згинув.

СМЕРТЬ ЗА СПЕКУЛЯЦІЮ ХЛІБОМ.

У Ленінграді за спекуляцію хлібом засудили 3 людей на смерть, а 7 на довголітню тюрму.

У РІВНІМ ПОВІШЕНО ТРОХ УКРАЇНЦІВ

ПОЛЬСЬКА ВЛАДА КАЖЕ, ЩО ВОНИ БУЛИ ШПИГУНАМИ В КОРИСТЬ РАДЯНЩИНИ.

ВАРШАВА (Польща). — У місті Рівнім, на кордоні з радянською Росією, по присуді наглого суду повішено у вязниці чотири особи. Суд присудив їх на кару смерти „за шпіонажу" в користь Росії. Повішено такі особи: Петро Романчук, 53 літ, Леонід Іванчук, 25 літ, та його брат Теодор, 27 літ, а також Олександер Гофман, 28 літ.

Президент републики відкинув прохання про їх помилування. Суд і поліція твердять, що повішені були членами великої шпигунської орґанізації. Отже можна сподіватися дальших арештів та терору зі сторони польської влади. Це вже вісім „шпигунів" повішено в біжучому місяці.

АРЕШТОВАНО МОСКОВСЬКИХ ЕМІСАРІВ У НІМЕЧЧИНІ.

БЕРЛІН (Німеччина). — Поліція оточила у центрі міста будинок, за яким уже кілька місяців слідкувала тайна поліція. Поліція вислідила, що в цьому домі мешкали емісарі Москви, які вели комуністичну пропаґанду та шпіонажу в цілій Німеччині.

Підчас трусу поліція знайшла кілька валіз з ріжними документами, серед яких були реєстри секретних співробітників цих емісарів. Емісарі мали своїх аґентів майже в усіх німецьких установах та ріжних інституціях, а у фабриках і заводах мали аґентів для економічної шпіонажі. Знайдено багато грошей та ріжних документів.

При тім арештовано чотири особи, що проживали в Берліні без мельдунку в поліції. Вони приїхали до Берліна через Варшаву, маючи на своїх пашпортах німецькі транзитні візи. Поліція думає, що вона арештувала головних керовників комуністичної шпіонажі й пропаґанди та керовників закордонного відділу московського чека.

ЯПОНІЯ Й РОСІЯ ПІДПИШУТЬ ДОГОВІР ДРУЖБИ.

ТОКЮ (Японія). — Японський посол у Москві, Гіроґіто, виїхав поспішно з Токіо до Москви. Він повіз з собою проєкт ґарантійного договору Японії з Росією. Японія поробила деякі зміни в цьому проєкті на користь радянської Росії за те, що Росія згоджується признати „незалежність" Манджурії.

Підписавши цей договір, большевики згодяться на повну контролю Японії в Манджурії.

МУСОЛІНІ АПЕЛЮЄ ДО АМЕРИКИ.

ТУРИН (Італія). — Мусоліні виголосив тут велику політичну промову з нагоди річниці вмаширування фашистів до Риму. Він говорив перед стотисячним натовпом. Говорячи про міжнародні відносини, він висловив надію, що великий американський нарід погодиться на те, щоб Европа припинила сплату Америці воєнних боргів. На думку Мусолінія, це одинокий певний шлях до економічного відродження всього світа.

Про Лігу Націй Мусоліні висловився як про орґанізацію, котра нагадує тяжко хвору людину, що прикована недугою до ліжка. Італія лишиться й далі при ліжку хворого та не покине Ліґи Націй. Німеччині Мусоліні признає право домагатися рівноправности в зброєнню.

ПОЛІПШЕННЯ У ФРАНЦІЇ.

ПАРИЖ (Франція). — Міністер праці, котрий у Тулюзі промовляв в імени уряду, заявив, що у Франції кріза досягла вже свого дна й тепер почалося повільне поліпшення в економічно-фінансовому життю країни. Він зазначив, що число безробітних почало зменшуватись, а деякі фабрики, що вже давно стояли замкнені, почали працю.

ОЛЕНА В БУКАРЕШТІ.

БУКАРЕШТ (Румунія). — Сюди приїхала розведена жінка короля Кароля, Олена. Вона проведе день народження її сина, наслідника престола Михайла, разом з ним. Кажуть, що новий премієр-міністер, Маню, добився від короля, щоб Олені було дозволено вернутись до Букарешту. Олені віддано королівські почести.

Маню й міністер закордонних справ, Тітулеску, домагаються, щоб король знову зійшовся зі своєю дружиною Оленою, без якої неможливе його коронування на королівство. Він уже більше ніж два роки став королем, але й досі не коронований.

НІМЕЧЧИНА БУДЕ ДАЛІ ДОМАГАТИСЯ УЗБРОЄННЯ.

БЕРЛІН (Німеччина). — Німецький уряд далі стоїть при свому й буде домагатися рівноправности в зброєнню з іншими державами. Уряд каже, що величезних кордонів Німеччини не можна охоронити стотисячною армією.

Гітлер далі заявляє на передвиборчих вічах, що він домагається для себе повноти влади. Він с[illegible]вається після виборів 6 листопада прийти до в[illegible] бо його партія дістане більшість голосів.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА:	
Three cents a copy		Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сіті і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За оголошення редакція не відповідає.

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

З Канади належить посилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Тел. „Свободи": Mongomery 5-0498. Тел. У. Н. Союза: Montgomery 5-1838.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ЧИ Є ОСНОВИ ДЛЯ ОПТИМІЗМУ?

З певних кругів іде тепер завзята ґазетна пропаґанда, яка має на ціли доказати, що в бизнесі почався вже новий рух та що число робітників, занятих у промислах, зростає. З огляду на вагу справи варта приглянутися фактам.

Федеральний Департамент Праці подає, що число працюючих робітників було у вересні вище на 3.6 проценту від числа робітників у серпні. На основі цього факту робиться далеко йдучі заключення, та ще дальше йдучі сподівання. Колиб навіть припустити, що ця цифра зовсім вірна, збільшення не може мати впливу на ситуацію. Ситуація ще далі лишається в найкращому випадку такою серіозною, як вона була досі. Значить, безробіття істнує далі, бо й тепер на кождих 10 робітників, що працювали в 1926 році, нині є 4 без роботи.

Крім того положення тих, що праці не мають, багато гірше в цьому місяці ніж у попередньому, бо кождий місяць вичерпує ще далі ощадности, зложені робітниками, і кождий наступний тиждень застає робітників біднішими.

Зменшується теж заробітня заплата, бо, як видно з федерального рапорту, виплата робітникам виносить нині всього 38 процентів заплати в 1926 році.

З інших признак бизнесового руху виходить тесаме. Чи взяти число ваґонів, ладовоних товаром, чи число тон виробленої сталі, чи зужиття електричної сили, чи продукцію тканин — на кождому полі слідно відсталість від поступу в роках перед кризою. Товарові ваґони, приміром, вживані тепер тільки до половини того, що було перед кризою. Виріб заліза зріс за місяць на 14 процентів, але, не вважаючи на цей зріст, нині продукція заліза виносить тільки 20 процентів, себто одну пяту, передкризової продукції. Сталеві підприємства нарікають, що резерви їх капіталу з кождим тижнем зменшуються.

З того можна вносити, що назагал ні фабричний ні рільничий промисл, ні торговля не виказують ще такого оживлення, щоби на цій основі можна вносити, що найгірші часи вже минули. Це ще не значить, що винуватий тому уряд, але уряд не повинен маніпулювати цифрами так, щоби населення вводити в блуд, що положення кращає, коли воно зовсім не кращає.

ВИШКІЛ МОЛОДІ В АМЕРИЦІ

Помимо пацифістичних фраз, що їх нам доводиться чути від представників ріжних держав та народів, треба сконстатувати, що за тими фразами нічого конкретного не криється. Ми наглядно бачимо, що по всіх державах ведеться дуже послідовна робота над вишколом молодої ґенерації і підготовки її для воєнного діла. Все це робиться під покришкою спорту. Ми сьогодні ще не є державною нацією, але сподіваємось нею бути і в тому напрямку мусить іти наша підготовка. „В здоровому тілі — здорова душа" — це стара римська пословиця. Ми стоїмо перед великими завданнями, тож душевного і тілесного здоровля нам треба. З огляду на потребу спортового виховання нашої молодої ґенерації подаємо в наступному, як виховується молодь у державних народів.

Американський Пласт.

(УП) Американський пласт, це повністю приватна орґанізація, незалежна від державних інституцій, як армія, фльота чи міністерство війни. Всежтаки останне прихильно відноситься до цієї орґанізації, хоч вона майже все і то на кождому кроці підчеркує свій пацифізм, погорджує всякого роду мілітаризмом та осуджує війну. Американські старшини висказують свої думки про американський пласт ось у який спосіб: Не належить звертати уваги на це, що проголошують теорія й програма, коли практика показує щось противного. Пласт працює в нашому змислі, бо він дає молоді ті духові й фізичні прикмети, що є необхідними для кождого вояка. Чомуж маємо йому в тому шкодити? — Це є типічне трактування справи в Злучених Державах, де не ломлять собі голов над програмами. Головне — це практичний вислід кождого діла.

Пласт — це одинока орґанізація молоді віком від 8 до 16 років в Америці з докладною цілю та програмою праці. Рух цей має право на основі ухвали американського конґресу поширюватись на всі стейти. Почесним головою орґанізації є кождочасний президент держави. Число зорґанізованих пластунів та пластових провідників виносить біля одного міліона, а це є запорукою духового й фізичного розвою цілої нації. Присяга пластунів звучить: „На свою честь кленуся, що чинитиму все найкраще. Виконуватиму свій обовязок супроти Бога й Батьківщини, повинуватисьму пластовим законам, спомагатиму по всі часи ближніх, кріпитиму тіло й духа та поводитисьму морально".

Рух цей поширюють передові церковні орґанізації, громадянські інституції і товариства, як союз фронтовиків, ремісничі братства і т. п. комунальні уряди управи шкіл, Червоний Хрест, управи лісів, товариства охорони природи й звірят, летунські союзи, поліція, пожарні сторожі ітп. — Всі вони співпрацюють та помагають пластови. Пласт дійшов тут до такого значіння, що приблизно 30% всієї молоді Злучених Держав білої раси в віці від 12 до 16 літ є активними членами пласту, 50% студентів високих шкіл замолоду перейшли пластову школу життя.

Одиницею пласту є відділ (в нас курінь) 10 до 60 хлопців, найчастіше 15—20. На його чолі стоїть скавтместер, якого вибирають хлопці зпоміж себе. Його затверджує й контролює відділовий комітет, в склад якого входять громадяни одної місцевости, що безпосередно або посередно піддержують пластовий рух і дають напрямні його діяльности. Відділовий комітет — це лише певного роду опіка старших. Всі відділи разом творять національну область, яка є поділена на 12 округів, кождий під кермою бюра і окружних референтів. Напрямні діяльности цілої области визначує національний комітет, який стоїть на чолі цілого пластового руху; йому підчинені місцеві та окружні комітети, що розроблюють працю на місцях.

Доказом на це, як поширюється пластовий рух в Америці, хай послужить розвій пластових курінів в окрузі Сен Франсіско, в якому нараховується 145 пластових відділів. З них існують вже 3 курині понад 15 років, 43 понад 10, 58 понад 5 і 41 менше як 5 років.

В американському пласті існують три степені пластунів: а) учасник (від нього вимагають знання пластової присяги та пластового закону, поздорову і пластові відзнаки, укладу та історії прапору Злучених Держав та належних йому почестей, врещті вязання 8 вузлів); б) пластун 2-ої кляси (в нас розвідчик). Від нього вимагають: 1: найменше одномісячної служби учасником, 2: засади помочі в наглих випадках, 3: сиґналізування семафором та азбукою Морза, або головні знаки індіянської мови, 4: слідження тропи звірят на 800 метрів на протязі 25 мінут, 5: опис одного з 4-ох огляданих через одну мінуту виставових вікон, 6: відбути 1,600 метрів дороги в 12 хвилинах пластовим кроком (50 кроків бігом та 50 ходою), 7: вміння орудувати пластовим ножем та сокирою, 8: розведення на вільному полі ватри найбільше двома сірниками, 9: пригототування їжі з мяса й картоплі на вільному полі без помочі кухонного приладдя, 10: ощадження одного доляра, або плекання якогось домашнього звіряти, 11: знання 16 головних точок пластової моралі, 12: знання щонайменше 5 правил безпеки, 13: щоденно бодай одно „добре" діло; в) Пластун першої кляси (в нас скоб). Основи іспиту на скоба ті самі, що й на розвідчика, лише ширші; г) Вірлиний скавт (в нас гетьманський скоб). Цей степень одержується не через іспити, лише за відповідні заслуги. Це певного роду пластове відзначення.

Праця в пласті поділена на два періоди: зимовий та літний. Зимовий відбувається по домівках, де відбуваються сходини, на яких провадять курси гігієни, опіки природи й звірят, науки права й суспільної безпеки, літератури й мистецтва, історії і географії, техніки й комунікації, архітектури й хемії ітп. Крім цих теоретичних курсів вчаться пластуни практичних робіт, як столярства, обрібки дерева, металів і шкіри, ткацтва, мулярства, переплетництва, фотоґрафування, теренознавства, сиґналізації, всіх родів спорту та руханки (плавання, їзда верхом, авіятика, стріляння з луків і фльобертів) та багато інших. Як бачимо, зимовий період дає багато підготовки до весняного та літнього таборування.

Заледви пора дозволить таборувати і мандрувати, то природа кишить від американських пластунів. Кождий відділ підшукує собі місце на табор, крім того кождий округ має свій великий табор, де молодь при кінці свого тижня відбуває свій „вік енд". Табор звичайно влаштований на військовий лад, з шатер. Шатра збудовані слідуючо: кругом деревляної доливки будують деревляні стіни до висоти 50—50 цм. Горою напинають цельтову кришу (властиве шатро). Днем можна цельти звивати, щоб допускати повітря і сонце до шатра. В такому шатрі перебуває звичайно 6—8 хлопців. 8—10 шатер творять один район, під кермою скавтместра. Кождий район має окремо для себе кухіль, умивальню та виходки. Всюди панує взірцевий лад та чистота. Про це дбає звичайно спеціяльний старший пластун, гігієнічний контрольор або наглядач табору. Поодинокі курині та райони ведуть змагання в удержанні чистоти й порядку. Інколи закладають при районах малі городці і т. п. Кождий табор має власну каналізацію, світло, воду, велику кухню, спільну їдальню і спільний лазарет. В одному такому окружному таборі перебувають на феріях звичайно коло 400 пластунів, які зміняються що 4 тижні, так, що літом таборує яких 10,000 пластунів, по окружних таборах, не вчисляючи безлічі менших таборів курінних, соток надморських та гірських мандрівних. Окружний табор — це школа правдивого пластового вишколу. Ось програма дня такого табору: після ранньої руханки та купелі і заведення ладу наступає молитва і вивішування державного прапору з відповідними почестями. Після снідання починаються короткі мандрівки з тереновими вправами та практичною роботою. Перед обідом денний приказ та звіт на строгий військовий лад. Після обіду виклади, плавання, а відтак спортові ґри. При особливих святах відбувається вечером величне стягання прапору з парадним почесним уставленням відділів, дефілядою. Після вечері запалюють ватру і проводять час на веселій гутірці при співі та музиці. День кінчиться промовою і молитвою команданта табору. Кождої неділі відбувається Служба Божа усіх віроісповідань.

Хоч до американського пласту належить звичайно молодь середніх кругів населення, то всежтаки пластовий рух обняв своєю системою вишколу й іншу молодь. Сильні і здорові ідеї пласту здобули собі так великі впливи, що й інші орґанізації молоді мусять їм підчинятись.

І лише пластови можна завдячувати те, що в Злучених Державах все більше ростуть лави того покоління, що перш за все уважують **службу батьківщині, підчинення особистости загалови, військову карність і знання військової штуки за річ самозрозумілу, неоспориму, для добра нації конче потрібну,** без огляду на всякі пацифістичні теорії, осуджування воєн та мілітаризмів. — (За „Мілітарвохенблят" 40/32 подав В. С.).

З ОБЄДНАННЯ

Згідно з артикулом 18 статута „Обєднання Українських Орґанізацій в Америці" і на підставі ухвали Екзекутиви з дня 29 вересня 1932 р. відбудеться **в Джерзи Сіти, Н. Дж. 83 Гренд Стріт, дня 26 жовтня 1932 р.**

РІЧНЕ ЗАСІДАННЯ ВИКОНАВЧОГО КОМІТЕТУ ОБЄДНАННЯ

з таким порядком нарад:

1. Відкриття.
2. Звіти екзекутиви.
3. Звіт контролі.
4. Реферати:
   а) Чим жие Рідний Край.
   б) Українська молодь в Америці.
   в) Економічна кріза й українська іміґрація.
5. Внески і запити.

Наради зачнуться точно в годині 1-шій зполудня. Всі **члени Виконавчого Комітету Обєднання повинні явитися** на **тім засіданню.**

За „Обєднання Українських Орґанізацій в Америці":

О. РЕВЮК, предс. **Л. МИШУГА,** секр.

Володимир Левицький.

ОСТАННІЙ АКТ ТРАҐЕДІЇ УКРАЇНСЬКОЇ ГАЛИЦЬКОЇ АРМІЇ (УГА)

(З моїх споминів про 2 курінь, 8 бриґади, III корпусу, після його відвороту з Київа у вересні 1919 р.).

(11)

Оселі німецької кольонії побудовані згідно з вимогами степу: хати в одному довгому ряді одна за другою — на єдин зразок по обох боках широчезної вулиці в напрямі від сходу до заходу, щоби в той спосіб охоронитися від лютого степового вітру. Хати високі, просторі, з кількома кімнатами; в нутрі взірцева чистота. Біля кожної хати великі злісні собаки — головні сторожі майна кольоністів. Колиб не напади останніми часами, то народ жиє тут пречудно. Яка дивна судьба! На українській землі чужинець уміє краще жити, ніж свої. Курінь висилає мене до села Вижини як кватирщика. Голошуся в місцевого війта (шультгайс), який гостить нас дуже ввічливо та багато, а сам посилає громадських урядників на конях з дзвінком по селі, що повідомляють Німців про прихід нашого війська та взивають людей дати вільні кватири для жовнірів і коней. Вечером приходить змучений курінь а Німці вмить розхоплюють усіх наших по своїх кватирах та годують досита. Звуть нас Австріяками, хоч знають, що ми [illegible]ька армія, але роблять [illegible] від „здешних", себто Придніпрянців, бо кольоністи переважно орієнтуються по московськи.

23/І. Рано йдемо далі степами та минаємо українську оселю Оленівку Карміцьку. Вона така бідна, що мимоволі питаємо людей, чому вони не жиють по німецьким зразкам. Чуємо відповідь, що земля „плоха", та це не правда; тільки лінивство, а ще більше виріб самогонки є цьому причина. Зближаємося до села Берґдорф, переіменованого московським урядом з ненависти до „Ґерманців" на початку світової війни на Колесову. Кілька нас з адютантом куріня чет. Єсебечком, вибралися шукати дороги. Нараз побачили ми більшу скількість кінноти, яка гарцювала по полі напроти нас. Перше враження — це певна заглада, бо червоні повстанці, за яких ми цих кіннотчиків мали, звичайно коротко розправлялися зі зловленими Галичанами. Ми відбилися задалеко від свого куріня, тож всеодно були приготовані на всякі можливости. З крісами на поготівлі підїжджають кіннотчики ближче нас. Бачимо їх ріжноманітне одіння, тож ще більше впевнилися, що це червоні грабіжники. В тім чуємо оклик з противної сторони в німецькій мові: „Ах, унзере Естеррайхер зінд відерум да!" (ах, наші Австрійці знову тут). Був це німецький „Зельбстшуц", утворений з кількох німецьких кольоній, як охорона проти нападів бандидів. Оповідали нам, що мусять тепер особливо стерегтися з боку міста Окна, яке є гніздом червоних бандитів, що звуть себе „большевицькою партією". Над вечір курінь приходить до Берґдорфу, який нас дуже гарно гостить. Недавно напала була на цю кольонію червона партія, одначе самоохорона відігнала її. Недалекий хутір таки впав жертвою грабіжі та морду цілої німецької родини. В Берґдорфі та в кожній другій більшій німецькій кольонії є протестантська „Кірхе", банк і каса ощадности, товариство обезпечснь, велика школа та склеп. Це все удержують власними засобами, бо кольонії дуже гарно внутрі зорґанізовані. У склепі видається порожно, однак так не є, бо по знакомству можна все дістати, хоч дорожче. Товари дістають контрабандою з Румунії через Дністер та добре їх ховають. Продають їх тільки тим, про яких знають, що це свої люди.

24/І. Степами доходимо до міста Павлівки (Туманова), яке належало до дібр князя Обомелікова, що становили комплекс 16,000 десятин чорнозему. Населення місточка — це бідні міщани-виселенці з Чернігівщини, які жиють дуже бідно. Причиною цього — брак власної землі, бо щойно другий рік управляють поміщицьке поле в цілости для себе. Денікінці грозили їм відбити на їхній шкірі „грабіж" поміщицької землі. За царату мусіли селяни платити по 2 рублі від десятини та давати дідичеви половину готового хліба, який треба було привезти на економію своїм коштом. Економ, Поляк, дошкулював селянам так, що заки бідні звезли хліб дідича, їхній загнив на полі.

25/І. Полями невижатої кукурудзи доходимо до села Стоянової (Миколаївки, 18 в.), яка є поділена на три відрубні хутірні оселі.

26—27/І. Кватируємо та відихаємо тут; за кілька днів маємо бути на призначенім місці для нашого відпочинку. Між нашим населенням бушує тиф, зате на німецьких кольоніях його майже не стрічаємо, бо добре віджнвлювання та чистота поборюють цю страшну недугу.

28/І. Сьогодня мали ми виходити до кольонії Кассель (Комарівки), однак у год. 10. рано донесли вістові, що звідтіля не вибралася ще 2. коломийська бриґада.

29/І. В годині 9. ранком виходимо до Кассель. Хоч недалеко до неї, однак пекучий морозний степовий вітер доходить до шпіку. Все біжить, скільки сил стає, щоб не обморозити собі ніг, але руки та вуха неодного затямлять цей мороз! Наш курінь має тепер усього понад 200 стрільців, бо місцеві змобілізовані давно повтікали домів. Стрілецтво — тепер бідне та майже зовсім обдерте й виснажене тифом, але осталося саме ідедйне, а всякі слабодухи давно опустили наші ряди. Йде воно та балакає з тобою з таким переконанням: „Правда, пане хорунжий, що ми ще вернемось у свої рідні сторони, що ще вернуться наші славні дні" — так, що мимоволі насувається тобі непереможна надія на сповнення наших задушевних мрій. І дивишся на цих героїв, потішаєш їх, ідучи степом, заохочуєш до дальших трудів, мовляв, вони ось-ось скінчаться, а в думці насувається смертельний страх, яке лячне жде нас завтра. Ми осталися без політичного проводу, бо диктатор з урядом утік з Камянця закордон, а нас оставив на власні сили. Начальна Команда докладає всіх зусиль, щоби якось виплисти на чисту воду з цього незавидного положення. Денікінська навала вже відійшла над Чорне море; миж числимося їх союзниками (хоч на ділі інакше було), червоні зближаються щораз ближче до нас, а ми відходимо в Херсонщину, далеко від рідних осель Галичини. Доходять до нас вістки, у у Винниці утворили українські боротьбісти українське червоне правительство, в якому мали би бути й бувші міністри Зах. У. Н. Р. Начальна Команда вислала сотника Шухевича до Винниці для засягнення відомостей та навязання звязків з тамошніми кругами. Наближаємося в район, у якому скупчилися відступаючі панічно денікінці. Вони тепер ставляться до нас крайно ворожо, бо були вже випадки роззброєння їхніх відділів нашими. Кружляють поголоски, що денікінці відгрожуються роззброєнням наших відділів. Тому машируємо у збитому поході; кожде село заняте густо нашими частинами, які маширують вузкою смугою. Москалям годі вірити, бо — як говорить тутешній селянин: „З Москалем говори та камінь за пазухою держи". В деяких селах робили денікінці при відвороті поголовну мобілізацію військових селян. Однак це все швидко втікло до дому, бо бачило, що приходить кінець „білогвардійщини". Також багацько денікінських старшин „звільнилися" з армії та укриваються по хуторах, щоби звідсіля при відповідних умовинах пробратися до дому. Німці мало заанґажовані в денікінських відділах, за вимком деяких офіцирів, але зате вповні поносять військові тягарі, достави, продуктів, підвод, тощо для денікінців.

(Дальше буде)

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА".

ПОДЯКИ.

Я нижче підписана складаю сердечну подяку головній управі У. Н. Союза і його екзекутиві за точне і скоре виплачення посмертної запомоги на суму $1,000 за бл. Івана Романова (мойого чоловіка). Дай Боже, щоби сила У. Н. Союза росла і кріпшала з дня на день і обєднала всіх Українців в одну родину тут на вільній землі Вашинґтона.

Ксеня Романів,
члениця від. 124 У. Н. С.
в Ормрод, Па.

Я нижче підписаний член Товариства Український Клюб, від. 309 У. Н. Союза, складаю сердечну подяку головному урядови, а також відділовим урядникам за уділення мені запомоги з фонду бідних $50, котрі мені стали великою помічю в моїм критичнім положенню. Також відзиваюся до наших людей, котрі ще не є членами У. Н. Союза, щоби ставали в ряди нашої орґанізації, котра нам всім так щиро помагає в наших тяжких випадках.

Михайло Демчишин,
Сеґінав, Міш.

mutilated

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ORGANIZATION OF YOUNG UKRAINIANS.

Those who for one moment think that our young people are not interested in Ukraine, have but to scan the pages of "Svoboda," where they will find various comments by young Ukrainians. Each in his own way proclaims his thoughts about the problems that Ukrainians have to encounter in America.

Mr. Joseph Marmash and Mr. Vladimir Tkaczyshyn have come forward with the first practical suggestion for solving the problems of our younger element. This is the question of organization. It is no need repeating that age worn adage "In union there is strength." Both writers suggest the organizing of an association of young Ukrainians with chapters in every state and an executive body or central committee at its head. This idea is indeed the ultimate goal of the Ukrainian youth.

But, do Mr. Marmash and Mr Tkaczyshyn realize the enormous amount of work attached to such a project — the obstacles that will have to be overcome? The building and developing of such an organization will take years. What we need is such an organization immediately! Is all the tedious labor connected with building such an organization necessary? No! For we have a strong nationwide Ukrainian organization already. It is the Ukrainian National Association.

Most of you, boys and girls, will exclaim at this revelation that this is "just an old folk's society." To the contrary, the Ukrainian National Association is as much a part of us as it is our parents.

Years and years ago, our parents had the foresight to build this great association into the powerful organization it is today. Their first purpose, no doubt, was to organize the Ukrainians here in America, to keep alive the Ukrainian spirit in a new and strange country, to provide death payments to widows and orphans. Incidentally, however, they established an organization through which their children could, years later, derive the same benefits for themselves, to have the same protection for their families, and to keep alive that particular racial spirit which would be theirs.

Our parents have done their work well. It is up to us to continue as well as they have. They are ready to sit back and let us reap the benefits of this Association. All we have to do is move in and establish ourselves. The passing of the Association into our hands will be gradual — it cannot be done by one "coup-d'etat". We must be prepared for this change. It is for you, older Ukrainian boys and girls who are 16 years of age or more, to attend the meetings of your branch and voice your opinions. To participate in the activities of your or your parents' branch. If you are not a member of the U. N. A. now is the time to join. There is a branch in every city where there are Ukrainians. In some cities there are a number of branches.

At first you may meet with opposition or become discouraged because your suggestions are not greeted with enthusiasm, perhaps, not even considered. However, if you will urge other young people to attend the meetings or join the branch, you will be enabled to have a stronger voice in the activities of the branch. Gradually you will find the old folks acquiescent to your plans. Without a doubt, you may find the meetings very boring and entirely lacking in interest. After all, our parents being older and of the old country cannot anticipate our wants. In this case, if there are a number of young men and women in your community who belong to this club, hold your meetings on separate days, where you can indulge in whatever form of activity you wish, be it sports, dramatics, politics, social, etc. Of course, a new branch could be organized. However, it would be better to have as few branches as possible in a city and instead strive to have one branch which could act as a Ukrainian Community Center, wherein there could be departments for everyone. Old people could continue their work, young people could meet and hold their social affairs, a special place for the education of young Ukrainians — in other words a Center for all Ukrainians to follow whatever diversion they prefer.

For boys and girls under sixteen years of age, the U.N.A. conducts a Juvenile Department. After they reach the age of sixteen they become full-fledged members of the U.N.A. For these young Ukrainians, the U.NA. publishes quarterly a Ukrainian Juvenile Magazine, which is comprised of contributions from its readers and editorial comments, and is written in English. It is the organ of the young Ukrainians.

What I am trying to impress is that by becoming a member of the Ukrainian National Association, you automatically become a member of a nationwide organization. We have, in the "Svoboda," an official organ and through its pages we can voice the activities and progress of each branch. With the inauguration of a new reform in the U.N.A. the members now derive the same benefits from the Association as if they were insured in any large American insurance company. Besides they would be in keeping with that famous Ukrainian saying: „Свій до свого."

I am of the firm belief that through the Ukrainian National Association we can solve our problem of the organization of young Ukrainians. I would suggest that every community compete and see which will be the first to obtain the participation of the young generation in their activities and which branch will swell their ranks with the greatest number of young members.

In conclusion, I will say — there are approximately 32,200 members of the U.N.A. at the present time. There is an expression that "fifty milion Frenchmen can't be wrong." Well, neither can thirty-two thousand two hundred Ukrainians be wrong! Let us organize today! Let us know what progress we are making through the "Svoboda".

Mary Ann Bodnar.

—o—

КРИТИКУЄ РЕПУЛИКАНСЬКУ АДМІНІСТРАЦІЮ І РАДИТЬ ГОЛОСУВАТИ НА ДЕМОКРАТИЧНИЙ ТИКЕТ.

Недавно появився в „Свободі" допис п. Ляховича, в якім вичислено всілякі благодати й добродійства републиканської партії на протязі довгого часу її панування. Та каже наша пословиця: „Мудра жена, як є міх пшона". Так і з републиканською партією. Була вона мудра доти, доки в краю був добробут; але як прийшла кріза, тоді републиканська партія пішла старими стежками, бо взялася до шрубування податків з бідного населення.

І які наслідки з того? Берім на примір нові почтові оплати. З піднесення тих оплат сподівалася держава одержати більший прибуток, та показалося, що замісць сподіваного зиску повстав ще більший недобір, бо приватна й бизнесова кореспонденція впала до мінімума. Всі великі компанії, котрі висилали сотки рахунків почтою, сьогодня наняли хлопців, для доручування своєї кореспонденції. Тому то вже 1. жовтня ц. р. почтова комісія конгресу одноголосно ухвалила законопроект, який впроваджує назад дво-центові оплати від приватних і бізнесових листів. Поворот до 2-центових почтових оплат запропонував Thomas Flaherty, секретар народньої федерації почтовців, доказуючи, що дешевші почтові оплати знов дадуть більше приходу в загально державнім рахунку, ніж дорожчі.

„Републиканська партія своїми цловими тарифами обороняє внутрішню продукцію", пише п. Ляхович, дивлячися на господарку партії з політичної сторони, а не зі сторони економічної. Правда, що високі цла застановляють приплив чужинецьких виробів, товарів і сирівців, але тимсамим не випускають у світ тутешних виробів. Бо коли американський уряд накладає високі цла на чужі товари, то знов чужі держави накладають високі цла на американські товарі, а через те американські вироби не мають збуту за границею, а тимсамим продовжується застій в тутешнім промислі.

Найбільші економісти скликають економічні конференції й наради, щоби бодай довести своєю опінією хоч до зниження високих мит, а тимсамим уможливити вивіз ріжних виробів і товарів, і збільшити варстат праці для робітників.

Вистарчить запитатися старших людей, а вони розкажуть, які то гаразди вони переживали якраз за панування републиканської партії в р. 1908, 1913, ну, й тепер.

Правду п. Ляхович пише, що причиною нинішнього безробіття й нужди є високі цлові мури, якими повідгороджували себе ріжні держави. Та чомуж нам старатися якнайдовше задержати ті цла, які є перешкодою до людського добробуту й усунення безробіття? Через невмілу політику републиканської партії вже на наших очах відгородилася з господарського боку наша сусідка Канада від Америки, а звернулася в бік Англії, що також погано відібється на американськім промислі.

П. Ляхович дорікає демократичній партії, що вона накоїла нам богато лиха. Правда. Дай Боже, щоби їй це так вийшло на здоровля, як воно нам вийшло, а тоді чогось навчились би. Але тут і републиканська партія не ліпша, бо за час свого панування тисячки ріжних жалоб, скарг і петицій висилали Українці до уряду в Вашингтоні, а цей уряд, котрий знаходиться в руках републиканської партії, в нашій справі ані пари не пустив, а голова комітету закордонної політики уряду, п. сенатор Бора, висказувався й апелював до світа у користь Німців, Жидів, Індійців, Китайців і інших, одначе в нашій справі ані чичирк.

Републиканська партія на відбутій конвенції не поставила виразних напрямних щодо дальшої політики й господарки партії й уряду, а лише тупцювала біля старих партійних принципів, так, що американські часописи називали її партією „без програми".

Про господарку президента Гувера з його 11 люксусовими автами пишуть американські газети: "that Mr. Hoover himself is by all odds the extravagant President the tax-payers have ever been called upon to maintain in the White House.

"Mr. Hoover, for example, has spent $97,914 more per year on the White House and the executive office than Mr. Coolidge averaged per year, and $184,094 more per year than was spent by the Harding-Coolidge Administration. The White House and executive office expences of Mr. Coolidge from 1925 to 1929 when the sky was the limit and extravagance the fashion, amounted to $1,722,560. The same expences for the four years of the Harding-Coolidge regime ran to $1,377,840."

Щодо прогибіції то републиканська партія вже мала досить часу й могла її вже давно змодифікувати чи знести, одначе вона навіть на останній конвенції не рішилась відважно стати за або проти прогибіції. Тому дали "Богови свічку й чортові огарок", принимаючи "Wet-dry plank."

А демократична партія всетаки заявилася на конвенції виразно проти прогибіції, а демократичний кандидат на заступника президента, Гарнер, на днях заявив, що протягом шістьох місяців мусимо мати в Америці добре пиво, щоби вже раз покінчити з пануванням бутлеґерів. Вже саме те вартує, щоби поперти при виборах демократів.

Василь Кацюбій,
Ню Йорк, Н. Й.

Перша жінка: Мій чоловік без причини вічно робить мені сцени заздрости.

Друга жінка: Дай йому причину.

КОМУНІКАТ УКР. ВСЕСВ. ВИСТАВОВОЇ КОРПОРАЦІЇ В ШИКАГО.

До всіх Виставових Комітетів, що вже зорганізовані, і до всіх укр. церковних громад і товариств, що такі Комітети починають організувати.

—o—

Вповажані Панове:—

1) При збиранні датків і подаванні членських цертифікатів на Українську Всесвітню Виставу в Шікаґо треба **виразно** записувати всіх жертводавців — членів, імя і назвище і їх місце перебування.

2) Самі Комітети мають постаратися про свою фотографію, не більшу як 4x6 цалів, і переслати нам з виразним підписом їх поодиноких членів, хто який уряд займає, й дану місцевість.

Цього треба нам до історичного документу, що остането ся вічною памяткою для всіх будучих поколінь, хто, чим і як причинився до опрацювання цього епохального діла, яким буде перша Українська Всесвітня Вистава в Шікаґо.

Цей історичний і памятковий документ ми думаємо так спорядити: всі листи й дописи в часописах, списи всіх жертводавців і членів, їх фотографії і світлини Виставових Комітетів і все інше, що хто зробив для першої Укр. Всесв. Вистави в Шікаґо зібрати у велику книгу—альбом. Опісля цю книгу поставиться на Укр. Виставі, де всі жертводавці, що відвідають український павільон, впишуть у ній свої імена. Потім у цю книгу впишуться всі Українці з цілого світа, що відвідають український павільон. На кінець дасться до цеї книги фотографії павільону, експонатів і виступу Українців в „Українськім Тижні". До цього дирекція Української Всесвітньої Виставової Корпорації подасть свої замітки щодо Вистави й цю пропаматну книгу перешле до українського музею в Рідним Краю на вічну памятку „Рідній Школі" й цілому українському народови.

Тому взиваємо всі українські церковні громади й усі товариства й українські установи, як і поодиноких людей у Злучених Державах і Канаді, засновувати сейчас Виставові Комітети й переводити збірки. Нехай не буде ніодної церковної громади, ніодного товариства, ніодного Українця, якого імя не булоб записане в пропамятній історичній книзі Української Всесвітньої Вистави в Шікаґо.

Це буде вічна памятка й вічний документ, як і чим українська еміграція світа причинилась і помогла своїм братам у Рідному Краю до осягнення Незалежної Української Держави.

Укр. Всесв. Виставова Корпорація в Шікаґо.

Д-р М. Сіменович, голова;
М. М. Белеґай, фін. секр.
Ст. Куропась, секретар.

PRESS REPORTS ON UKRAINE AND UKRAINIANS.

HONOR BISHOP AT CARTERET.

CARTERET, Oct. 17—Special church services and a banquet marked the canonical visitation at St. Demetrius Ukrainian church yesterday by the Rt. Rev. Joseph A. Zuk, D.D., bishop of the Ukrainian diocese of the Holy Eastern Orthodox Catholic and Apostolic church in America.

In the afternoon a banquet was held at the Slovak Sokol hall under the auspices of the Ukrainian Business Men's Association and the Ukrainian Ladies' League. Edward J. Walsh acted as toastmaster.

Mayor Welcomes Bishop.

Mayor Hermann welcomed the bishop in behalf of the borough. He lauded the parishioners and their activities in behalf of the betterment of the community.

Other speakers were: Attorney Walter Waverczak, of Perth Amboy; Majority Leader Elmer E. Brown, City Marshal John Waverczak, of Perth Amboy; Attorney Michael Piznak, of New York City; Very Rev. Father Boris, of Brooklyn; Attorney Engelke, of Jersey City; Very Rev. Father Michael Lysiak, of Perth Amboy; Rev. Edward R. Welles, of the Trinity Episcopal church of Woodbridge.

Also the Rev. Father Andrew Ivanyshyn, of New York City, and Rev. Father John Hundiak, of this borough.

In behalf of the Ukrainian Bussiness Men's Association John Ginda presented the bishop with a purse of gold. Bishop Zuk, responding to the addresses, expressed his gratitude and appreciation.

An interesting musical program was presented durnig the dinner. The junior orchestra ant choir of the Perth Amboy Ukrainian church, led by Prof. Myron Korykora, rendered several selections, as did the choir of the local church under the direction of Prof. Alexander Lawriw.

Mrs. Anna Korykora sang and Ukrainian folk dances were given by Miss Helen Ivanciw, of Perth Amboy. The banquet committee comprised John Ginda, M. Pawluk, Steve Kutcy, John Gural and M. Holowchuk.

(Perth Amboy Evening News, Monday, October 17, 1932).

ЧУДАЦТВА СКУПАРІВ.

Відомий англійський скупар Джан Ельвес був чоловіком, у якого характері були дві скрайности: скупість і розтратність.

Він мав біля міліона фунтів стерлінгів маєтку, але відмовляв собі кусочка хліба. Колиж до нього зверталися бідні, він давав їм дуже щедрі датки. Власне цю звичку свого пана використала йогож господиня. Вона підслала свого свояка, котрий дістав добрий даток, за який вона могла купити найпотрібнішу посудину та трохи харчів.

Цікаве, як Ельвес дістав маєток від свого дядька. Той дядько, Гервей Ельвес, був теж великим скупарем. Він мав звичку ховати більші суми в ріжних скритках свого маєтку, Суфольк. З цього користали всякі злодійчуки, які підглядали ті скритки та викрадали гроші. Ельвес не давав навіть поліції знати про ті крадежі, кажучи: „Не досить, що я втратив гроші, а маю ще тратити час на те, щоби їх шукати?"

Молодий Джан від дитини не знав свого дядька, бо не бачив його, хоч багато про нього чув. Одного разу вибрався до нього. Затримався в заїзді, перебрався в старий одяг, мало не в лахмітя, наївся добре і пішов до дядька. При столі майже не доторкався страв, які дядько казав приготовити з нагоди приїзду сестрінка. Скромний вид, убогий одяг та повздержливість у їдженню заімпонували дядькові і він, умираючи, записав сестрінкови ввесь маєток.

Джана Ельвеса вибирали три рази послом до парляменту, хоч він не видав ні шага на вибори. В Льондоні, де цілі дільниці були його власністю, він ніколи не мав порядного мешкання. Впроваджувався звичайно до дому, з якого хтось виправлявся. Мешкав у найгіршій кімнаті без шиб і віконниць. Ціле його господарство складалося з двох подушок і двох крісел. Господарство вела йому старша жінка, з якою мав двоє дітей, але зовсім ними не турбувався.

Не любив, щоби йому чистити черевики, які завжди були порвані й запилені. Коли сурдут вже розлітався, вибирав з куфрів по предках якийсь передпотоповий одяг та парадував у ньому по вулицях Льондону на втіху вуличників. Ій більше як скромні обіди, але коли був на обіді у когось зі знайомих, визнавався на найвибагливіших стравах. Його запрошували на обіди ті, що позичали в нього гроші і потім звичайно не віддавали.

Був такий скупий, що сам збирав хворост і здіймав гнізда з дерев на опал, але при тому був пристрасним грачем. Одного разу програв, граючи два дні без перерви, 150,000 фунтів. Але вікна в своїм маєтку казав заліплювати папером.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА".

ПОВІДОМЛЕННЯ.

Кооператива „Українське Народне Мистецтво" у Львові повідомляє, що вислала до Америки члена своєї управи, п. Стефанію Чижович, яка є уповажнена до полагоджування всіх справ кооперативи, та її видавництва „Нова Хата". Проситься тому всіх заінтересованих в справах виробів українського домашного промислу (килимів, вишивок, кераміки, різьби і т. д.), як також в справі передплати „Нової Хати" звертатися на адресу: 247-53

ING. STEPHANIA CHYZOWYCH,
1134 ATWOOD RD., OVERBROOK, PHILADELPHIA, PA.

ЗА КООП. У. Н. М. у ЛЬВОВІ:
Ірена Макух-Павликовська. Інж. Лідія Бурачинська.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

КЛИФТОН ГАЙТС, ПА.

Організують Горожанський Клюб.

Мабуть про нашу місцевість мало хто знає з читачів „Свободи", що тут живе гарне число наших людей, Головно Галичан з повіту сокальського й ярославського.

Тут всі мешкають один поблизько другого й трудняться працею на заводах. Більшість працює у фабриках ткацької продукції, сукна і ниток.

Від самого початку поселення наших людей в цій околиці, між нами все був антагонізм. Дійшов він до вершка в теперішній кризі. Головно тепер кидаються між нарід агітатори, що проповідують: „Ось прийде час, як будемо ділитись: заводами, фабриками, домами, землею, ну, одним словом, усім тим добром, видимим і невидимим". Не вважаючи на кризу, ми не йдемо на цю агітацію, бо знаємо, чого з такого подїлу дочекались наші батьки на Великій Україні. Той, що мав щось, то Москва все „подїлила", а хто не мав, тому Москва нічого не вділила.

Та всетаки ця демагогія поділу вертілася й крутилася в рядах української громади та паралїжувала розвиток національної і соціяльної думки. Але люди, що не піддалися гаслам демагогії й думали про свою долю іміґрантів, рішили раз на все покінчити всі егоїстичні сплетні на корнерах та зорганізувати якесь тіло, котре згорнуло би всіх громадян до ідеальної праці для добра українського народу.

Дня 25. вересня 1932 р. громадянин М. Дідух запросив до себе наших громадян на нараду. По його вступних словах говорив Т. Федусь. На їх пропозицію всі зібрані згодилися, зорганізувати Український Американський Горожанський Клюб (у скороченню У. А. Г. К.) в Клифтон Гайтс, Па.

Клюб уже числить 30 членів, 20 горожан і 10 півгорожан, у тому 15 мужчин та 15 жінок. Членська вкладка для мужчин 25 центів, для жінок 15 центів місячно. До Клюбу може належати кожда особа українського походження, без ріжниці на політичні чи релігійні переконання.

Теодор Федусь, організатор;
Михайло Дідух, предсід.
Михайло Сеньків, секретар;
Григорій Муха, касієр.

Я чула, що твій чоловік хоче розвестися з тобою, бо ти невідповідна для нього?

— Мій чоловік дурень, я дуже відповідна для нього!

ГІРКИЙ ТО СМІХ!

Женемо взад повною силою пари!

Замість нафти світимо смоляними скалками. Цвяхів не вживаємо; замісць них уживаємо дерев'яних кілків. Під печею держимо вічний вогонь, бо сірників не можливо купити. Носимо одежу з полотна власного виробу. Не їздимо залізницею, ані автобусами. Не користаємо з почти. А як комусь вібється шиба, то вабиває вікно дошкою.

Живемо менше-більше так, як за Аскольда й Дира.

Це досить скоре темпо! Як так піде дальше, то за рік цофнемося до часів кімерійських, ще за рік — до фараонських, за два — до біблійних, а ще за рік — до камяної доби.

А ще за десять?

Може будемо скакати по деревах, а може... Прямо уява не дописує!...

Гіркий то сміх! В таку сліпу вулицю загнали нашу планету політики й диплюмати, що аж злість бере... Ех! — думаю собі, — якби так Мек Донелд або Еріо йшов коли стежкою, що за моєю стодолою!... Взяв би я порядний дручок і гнав за ним аж до Панькового перелазу... Нехай би знав, як простий народ мучити...

А так — що їм зробиш у тих Парижах і Лондонах!...—(„Новий Час")

Федь Триндик.

„ДОБРА НАУКА".

(Автентичне).

Перенесіться, шановні читачі, думкою до одного з пільвівських почтових урядів і уявіть собі таку сцену:

Стоїть перед віконцем передчасно постаріла молодиця і мне в руках грошевий переказ.

„Чого вам треба?" — питає урядовець.

„Та гроші прийшли, прошу пана".

„Це для вас?"

„Так!"

„Ну, гарно! Маєте тут олівець, підпишіться і я вам гроші видам!"

„Та я не вмію"...

„Щож я вам пораджу? Мені за вас переказу підписувати не вільно"...

„Ой, прошу пана, шо я з тим клопоту маю! Мислите, жим до школи не ходила! Правда, жи іно биз три зимі, али підписатиси мотлабимсі була навчити. Та наш професор, шляк би го наглий втрафив, так мі вивчив на востатну годину! Все, колим прийшла до школи, а він іно:, Ідьь фасолю лущить!? А тепер навіть підписатисі ни вмію"...

Проклинала добру хвилю і пішла шукати свідка. — („Новий Час")

Ямб.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ТАРЗАН І ЗОЛОТИЙ ЛЕВ.

(84)

Естебан пригадав собі торбинку, яку він узяв від Карського. Розвязуючи її, він говорив, що в ній вистарчить амуниції на те, щоб убити цілий полк ворогів. З цікавістю висипав на підлогу трохи „амуниції" з торбинки й був уражений відблисками, які посипалися з камінців, що були перед його очима. Разом з ним була здивована Фльора. Вона не сподівалася бачити діяманти. „Де він дістав їх?!" — викрикнула вона зі здивуванням.

Фльора задумалася. Вона примкнула свої очі, обдумуючи якийсь плян. Це вона завжди робила, коли розвязувала серіозну проблему. В такі моменти в її очах замалювався огник, який свідчив про її незвичайну силу волі й рішучість. Діяманти цілковито перевернули її наміри, які вона мала дотепер. Жадоба заволоділи ними засталила її волю. Тепер вона рішила вбити підчас сну Естебана, щоб відв'язатися від нього та заволодіти діямантами.

Тарзан шукав по джунглях слідів Львівнія. Він стрічав багато ріжних диких племен і розпитував їх. Та ніхто не міг сказати йому, що бачив Львівнія. Часами здавалося Тарзанови, що він надибав слід Львівнія й по ньому йде, але приходило розчарування, бо сліди приводили до якихось дикунів, які нічого не знали про Львівнія. Він так був захоплений своїм пошукуванням Львівнія, що цілком забув про діяманти, які мав у торбинці, й не знав, що згубив їх.

Та одного разу він випадково пригадав про торбинку й побачив, що її нема. „Це ті три Европейці забрали її з собою!" — пробурмотів він з досадою. Але не думав вертатися шукати їх. Він рішив, що пізніше того, як знайде Львівнія, піде шукати тих трох Европейців, яких уже раз пощадив. Випадково попав на слід Карського й пішов ним, бо, йому здавалося, що й сліди Львівнія мали йти сюди. По якімсь часі Тарзан побачив перед собою маленьку европейську хатчину.